

ФОРМУВАННЯ КОМПЕТЕНТІСНИХ ХАРАКТЕРИСТИК ЗА РЕЗУЛЬТАТАМИ ВИКОНАННЯ ЗДОБУВАЧАМИ ВИЩОЇ ОСВІТИ АНАЛІТИЧНИХ РОЗДІЛІВ ВИРОБНИЧИХ ПРАКТИК

**Тютюнник Ю. М., професор кафедри економічної
теорії та економічних досліджень, к.е.н., доцент,**

**Рудич А. І., завідувач кафедри економічної
теорії та економічних досліджень, к.е.н., доцент,**

**Песцова-Світалка О. С., доцент кафедри економічної
теорії та економічних досліджень, к.е.н., доцент**

Основною метою освітнього процесу в Полтавській державній аграрній академії є підготовка компетентних та висококваліфікованих фахівців для аграрної галузі економіки і пов'язаних з нею суміжних галузей та сфер суспільного життя, конкурентоздатних на національному та міжнародному ринку праці. Однією з форм освітнього процесу є самостійна робота, яка поділяється на аудиторну і позааудиторну. До видів самостійної роботи, що виконується за межами аудиторії, відноситься у тому числі й підготовка та виконання завдань, передбачених програмою практичної підготовки, та написання звіту за результатами проходження практики [1].

Метою виробничої практики є оволодіння здобувачами вищої освіти сучасними методами, формами організації та знаряддями праці в галузі їх майбутньої професії, формування у них, на базі одержаних теоретичних знань, професійних умінь і навичок для прийняття самостійних рішень під час конкретної роботи в реальних ринкових і виробничих умовах, виховання потреби систематично поновлювати свої знання та творчо їх застосовувати в практичній діяльності.

Аналітична частина виробничих практик здобувачів вищої освіти напрямів підготовки «Облік і оподаткування», «Фінанси, банківська справа та страхування» спрямована на набуття практичних навичок із проведення аналізу результативності та ефективності господарсько-фінансової діяльності

підприємств (установ, організацій). При цьому формування компетентнісних характеристик, тобто переліку знань та вмінь здобувачів вищої освіти, повинно узгоджуватися з ознаками компетентності, визначених робочими навчальними програмами відповідних дисциплін, у тому числі дисципліни «Фінансовий аналіз». Зокрема, знання:

- інформаційної бази фінансового аналізу;
- порядку проведення внутрішнього фінансового аналізу на підприємстві;
- методики проведення фінансового аналізу підприємницької діяльності

зовнішніми користувачами.

Вміння:

- виконувати розрахунки та робити відповідні висновки із загальної оцінки фінансового стану підприємства за даними балансу;
- проводити дослідження фінансової стійкості, ліквідності, платоспроможності, грошових коштів і грошових потоків підприємства;
- визначати й аналізувати показники ефективності використання ресурсів та капіталу підприємства;
- оцінювати ділову активність, інвестиційну привабливість і кредитоспроможність підприємства;
- визначати напрями поліпшення платоспроможності, запобігання банкрутству підприємства, зниження фінансового ризику його діяльності;
- прогнозувати фінансовий стан підприємства.

Для реалізації наведеного переліку знань та вмінь програма виробничих практик повинна формуватися за підсумками вивчення здобувачами вищої освіти усіх аналітичних дисциплін (теорії економічного аналізу, аналізу господарської діяльності, фінансового аналізу та ін.) з урахуванням вимог освітньо-професійних програм підготовки бакалавра чи магістра. Включення тих чи інших питань у програму виробничих практик повинно здійснюватися за такими критеріями:

- вивчення відповідного теоретичного матеріалу під час лекційних занять;
- набуття прикладних навичок на практичних (лабораторних) заняттях;

- методичне та інформаційне забезпечення аналітичних розрахунків;
- можливість трансформації змісту питань у залежності від особливостей об'єктів практики (виробниче підприємство, бюджетна організація, банк тощо).

Важливе значення має чітке розуміння здобувачами вищої освіти порядку відображення результатів виробничої практики у відповідних звітах. У зв'язку з цим пропонується аналітичний розділ звіту з виробничої практики поділити на дві частини: обов'язкову та варіативну. Обов'язкова частина, наприклад, може стосуватися фінансово-економічної характеристики бази практики з використанням типових макетів аналітичних таблиць. Цей матеріал далі доцільно використати під час написання дипломної роботи.

Що стосується варіативної частини аналітичного розділу звіту з виробничої практики, то її зміст доцільно узгоджувати з напрямом науково-дослідної роботи здобувачів вищої освіти. Зокрема, матеріал варіативної частини може орієнтуватися на план дипломної роботи в частині аналітичних досліджень. При цьому важливе значення матимуть консультації наукового керівника щодо підсумкового варіанту змісту варіативної частини.

Отже, реалізація компетентнісних характеристик за результатами виконання аналітичних розділів виробничих практик передбачає:

- формування програми практик за підсумками вивчення на відповідний час усіх аналітичних дисциплін;
- поділ аналітичного розділу звіту з практики на обов'язкову та варіативну частини;
- узгодженість вимог до складання звіту з практики та написання дипломних робіт;
- забезпечення можливостей урахування особливостей баз практики при виконанні її програми.

Список використаних джерел

1. Положення про організацію самостійної роботи здобувачів вищої освіти Полтавської державної аграрної академії / Затверджено Вченою радою ПДАА, протокол № 28 від 5.07.2016 р. – Полтава : ПДАА, 2016.